

DISCIPLINA U ODGOJU DJETETA

Analizirajući riječ disciplina, dolazimo do njenog pravog značenja, a to je učenje ili vođenje; u skladu s time, uz napuštanje klasičnog razmišljanja o disciplini kao načinu kontroliranja ponašanja djeteta kažnjavanjem, može se zaključiti da se radi o usmjeravanju djeteta prema pozitivnome ponašanju poučavanjem. Radi se o odgojnome stilu koji se oslanja na kvalitetan odnos između djeteta i roditelja, temeljen na čvrstoj povezanosti, povjerenju te primjerenom odgovaranju na djetetove potrebe. S druge strane, što je kazna? Pretpostavlja izlaganje osobe pritisku (neugodi ili boli) kako bi se ponašala u skladu s našim htijenjima te kao takva izaziva strah kod pojedinca. Dakle, dijete odabire (uglavnom) ispravno ponašanje zbog straha od kazne ili osobe koja ga kažnjava, a spomenuti osjećaj postaje sastavni dio djetetove osobnosti, uz oprez, povučenost, ljutnju i agresiju. Uz to, razvija se udaljenost između onog koji kažnjava (roditelja) i djeteta; povezanost i povjerenje je oslabljeno, a njihov se odnos svodi na bitku za moć. Posljedice kazne su kratkoročne i opstaju samo kada je u blizini izvor straha.

Svrha discipline je naučiti dijete primjerenome ponašanju i samokontroli što podrazumijeva učenje djeteta emocionalnim i socijalnim vještinama kroz svakodnevne situacije, kao i o uzročno – posljedičnim vezama njihovih djela. Roditeljima, ali i djeci, u tome mogu pomoći dobro postavljena pravila ponašanja - što je dozvoljeno i što nije, a najdjelotvornija su kada poštuju potrebe obaju strana te kada su donesene u suradnji s djetetom. Važno je da su jasna, afirmativna, objašnjena u skladu s djetetovom dobi i usmjerena na željeno ponašanje. Postavljanjem pravila i predviđajući eventualne problematične situacije, izbjegavamo mogućí sukob s djetetom. Primjerice, zajedničkim dogovorom (postavljanjem pravila) prije odlaska u trgovinu o tome što se točno mora kupiti za kućanstvo i što bi mogli kupiti djetetu, može se izbjeći nekontrolirana kupovina i ispadi u ponašanju djeteta jer nije dobilo ono što je poželjelo. Kako bi osigurali djelotvornost pravila, uz to što se trebaju dosljedno provoditi, potrebno je odrediti i posljedice za njihovo kršenje, ponovno u suradnji s djetetom. Nužno je objasniti djetetu što će se dogoditi ako prekrši pravila te se ga na taj način potiče da samo kontrolira i odabire svoje ponašanje.

Zaključno, temelji djelotvorne discipline više počivaju na poznavanju svojeg djeteta i njegovih potreba nego na korištenju određenih tehnika i metoda koje mogu biti toliko utjecajne koliko je odnos roditelj – dijete kvalitetan. Stoga, kada dijete ima poteškoća u slijeđenju pravila, umjesto da ga roditelj pokuša „natjerati“ na lijepo ponašanje, radije neka iskoristi svoju povezanost s djetetom kako bi ustanovio što je potaknulo neželjene postupke te kako mu može pomoći u rješavanju tih problema. Time roditelj zaista postaje učitelj svojem djetetu, ali i osoba kojoj se može obratiti u uspješnijem svladavanju svakodnevnih izazova.